Aan de leden van Provinciale Staten van de Provincie Utrecht

Geachte Statenleden,

Op dit moment wordt er ook door uw Provinciale Staten en uw college van Gedeputeerde Staten hard gewerkt aan nieuwe stikstofmaatregelen die een passend antwoord kunnen geven op de situatie die is ontstaan na de PAS uitspraak van de Raad van Staten. Bij de verdere uitwerking van deze maatregelen staan verduurzaming van de veehouderij en transitie naar kringlooplandbouw (circulaire economie) centraal. Het Programma Vitale Varkenshouderij 2019-2022, dat de Minister van LNV op 4 september jl. aan de Tweede Kamer heeft aangeboden, geeft hieraan voor een belangrijk deel invulling. Voor ons, als Coalitie Vitalisering varkenshouderij, de reden om dit programma onder uw aandacht te brengen en steun te vragen voor de uitvoering van het programma.

Het complete Programma Vitale Varkenshouderij is bijgevoegd. Nadere informatie vindt u op de website www.vitalevarkenshouderij.nl
Hieronder een aantal hoofdzaken uit het programma.

Integrale aanpak
Het Programma Vitale Varkenshouderij kent vijf concrete ambities en is een vervolg op het plan dat de varkenshouderij sinds 2016 uitvoert. Maken wij deze vijf ambities waar, dan wordt de varkenssector een kleinere, maar duurzame topsector. Een sector die zorg draagt voor een vitale leefomgeving, een gezond milieu en goede voeding. Een sector die mondiaal koploper is in duurzame circulaire landbouw en zich met een transparante ketenproductie internationaal onderscheidt op het gebied van nutriënten- en mineralenkringlopen, voedselkwaliteit, gezonde dieren, dierenwelzijn en N- / CO_2-footprint.

Ketenbrede samenwerking
De Coalitie Vitale Varkenshouderij is verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma en bestaat uit een ketenbrede samenwerking van varkenshouders, fokkerijorganisaties, veevoerbedrijven, banken en slachterijen. Dit onder leiding van een onafhankelijk voorzitter, de heer Uri Rosenthal. Samen met het Ministerie van LNV werkt de Coalitie aan het realiseren van een krachtige en samenhangende transitie naar een toekomstbestendige varkenshouderij. Het programma wordt in overleg met overheden en betrokken NGO's uitgevoerd.

Emissie reductie
Met de uitvoering van het programma zet de varkenshouderij ook nadrukkelijk in op een verdere reductie van emissies. Dit langs de sporen waarlangs ook de Commissie Remkes wil werken: een evenwichtige combinatie van innovaties in nieuwe stalsystemen met minder uitstoot en een gerichte vrijwillige en warme sanering van het aantal bedrijven en varkens om daarmee overlast door emissies naar de omgeving te verminderen.

De geplande Saneringsregeling varkenshouderij (180 miljoen euro) laat het aantal varkens in ons land de komende twee jaar met ongeveer 10% dalen. Hiermee wordt een reductie van ongeveer 2 Kton ammoniakemissie behaald. Met het aflopen van de gedoogstoppersregeling komt daar nog eens 2 tot 3Kton ammoniakreductie bovenop.

Naast reductie via krimp van de varkensstapel zal de varkenshouderij de komende jaren ook investeren in nieuwe stalsystemen, waarin met brongerichte maatregelen zoals

dagontmesting, mestscheiding en mestbewerking op een integrale wijze schadelijke emissies zoals ammoniak, broeikasgassen, geur en fijnstof worden gereduceerd.

Om deze innovaties te ondersteunen hebben het Kabinet en de sector op dit moment samen 80 miljoen euro beschikbaar (40/40). Additionele financiële middelen vanuit de klimaatgelden, andere (provinciale) fondsen en subsidieregelingen kunnen de omschakeling naar nieuwe, duurzame stalsystemen versnellen. Provincies kunnen daaraan een bijdrage leveren.

80% minder ammoniak
Dat emissiereductie via stalinnovaties een reële aanpak is blijkt uit de resultaten die de varkenshouderij hiermee de afgelopen jaren reeds heeft behaald. Sinds 1990 is de ammoniakemissie met 80% gereduceerd. Ook is de uitstoot van geur en fijnstof aanzienlijk teruggedrongen.

Met het innoveren van stalsystemen, kan de sector de stikstofemissie de komende jaren nog eens met enkele miljoenen kilogrammen extra verminderen. Een uitdaging die de sector graag aangaat. Daarin passen echter geen generieke en verplichtende eisen van overheden. Met name de aangekondigde generieke stikstofmaatregelen bij extern salderen dreigen het fundament onder het Actieprogramma weg te slaan. De Coalitie doe een beroep op u om dat te voorkomen. De sector verwacht van overheden passende regelgeving, snelle vergunningverlening en voldoende financiële ondersteuning. Daarmee kunnen we het Programma Vitale Varkenshouderij ook in samenwerking met uw provincie tot een succes maken.

‘Meten’ als fundament
De Coalitie Vitale Varkenshouderij heeft behoefte aan objectieve en praktische meetgegevens voor emissies van ammoniak, methaan / CO_2, fijnstof en geur. ‘Real time meetwerk’ dus in plaats van uitgaan van normen en modellen die mogelijk achterhaald zijn. Bij de ontwikkeling en implementatie van bronsystemen voor nieuwe en bestaande stallen wil de Coalitie ook uitgaan van ‘real time meten’ en een integrale benadering bij het verder terugdringen van emissies. Deze aanpak is nader omschreven in het actieprogramma. Essentieel hierbij is dat toelatingsprocedures voor nieuwe stalsystemen (op dit moment Tap/Rav) aanzienlijk worden versneld en daadwerkelijk gemeten emissies de basis vormen voor toelating en handhaving van nieuwe technieken en stalsystemen. Wij willen daarvoor ook bij uw provincie aandacht en ondersteuning voor vragen.

Ruimte en ondersteuning voor uitvoering actieprogramma
De varkenshouderij heeft altijd ambitie getoond en oog en oor gehad voor maatschappelijke uitdagingen. De Coalitie vindt dat de inspanningen die de sector heeft gedaan beloond moeten worden en doet een beroep op uw Staten en College om bij de uitwerking van de stikstofmaatregelen voor uw Provincie ruimte en ondersteuning te geven aan de uitvoering van het actieprogramma. Alleen dan kan de varkenssector op een verantwoorde wijze de benodigde investeringen doen die noodzakelijk zijn om de gewenste transitie en toekomst-bestendigheid, waaronder een verdere reductie van stikstofemissies, te realiseren.

Wij dringen aan op samenwerking en overleg om op deze manier te bouwen aan een duurzame varkenshouderij die een cruciale rol vervult in de gewenste, duurzame, circulaire economie.

8 november 2019

Uri Rosenthal
Voorzitter Coalitie Vitalisering Varkenshouderij

Namens private partners brede coalitie varkenshouderij: Rabobank, Producenten Organisatie Varkenshouderij, Vion, Agrifirm, ForFarmers en Topigs Norsvin.

C.C. College van Gedeputeerde Staten.
Bijlage: actieprogramma vitale Varkenshouderij. Nadere info: www.vitalevarkenshouderij.nl